

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 27/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetího a Ivana Fiačana (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Semanom, Majakovského 9, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tostš 22/2023 zo 17. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 17. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a prikázať najvyššiemu súdu sťažovateľa bezodkladne prepustiť z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľ je trestne stíhaný väzobne, pričom jeho väzba plynie od 22. marca 2023.

3. Napadnutým uznesením bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. 6Tp/13/2023 z 5. októbra 2023, ktorým bola predĺžená väzba sťažovateľa o ďalšie štyri mesiace a ktorým jeho väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta, že napadnuté uznesenie je arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože v ňom absentuje náležité zdôvodnenie takého závažného zásahu do osobnej slobody, akým je rozhodnutie o predĺžení väzby. Najvyšší súd sa riadne nevysporiadal s námietkami a argumentáciou sťažovateľa predloženou v sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného súdu, resp. tieto dôvody len v skreslenej miere interpretoval jednostranne v neprospech sťažovateľa, bez rešpektovania vykonaného dokazovania, zisteného skutkového stavu a vzájomných súvislostí. Napadnuté uznesenie je odôvodnené len formálne a všeobecne a nespĺňa nevyhnutné náležitosti, ktoré Trestný poriadok vo svojom § 176 ods. 2 kladie na riadne odôvodnenie uznesenia.

5. Sťažovateľ poukazuje na to, že v návrhu na predĺženie väzby absentovalo individualizované odôvodnenie potreby predĺženia väzby vo vzťahu k osobe sťažovateľa, pričom špecializovaný a najvyšší súd sa uvedené snažili zhojiť vo svojich rozhodnutiach, avšak len formálnymi tvrdeniami, ktoré sú v rozpore so skutkovým stavom vyplývajúcim z vyšetrovacieho spisu. Týmto malo dôjsť k porušeniu zásady primeranosti a zdržanlivosti väzobného stíhania ako inštitútu *ultima ratio*. Konajúce súdy nenapravili tento nedostatok v kvalite, ktorá by mala odpovedať závažnosti zásahu do osobnej slobody sťažovateľa.

6. Arbitrárnosť napadnutého uznesenia vidí sťažovateľ ďalej v tom, že špecializovaný súd, ako aj najvyšší súd len nekriticky prevzali tvrdenie prokurátora pri obvinení sťažovateľa zo skutku uvedenom v bode 8a uznesenia o vznesení obvinenia bez toho, aby bol reálne vyhodnotený. Sťažovateľ namietal, že nemožno konštatovať dôvodnosť trestného stíhania pre tento skutok, keďže, ako vyplýva zo skutkovej vety, ako aj následného odôvodnenia, tento skutok sa ho ani okrajovo nedotýka.

7. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa nezaoberal jeho námietkami týkajúcimi sa zosilnenia dôvodného podozrenia, ktorá má byť založená na obsahu výpovedí spoluobvineného [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED]. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že jeho obhajcovi nebolo umožnené zúčastniť sa výsluchu všetkých obvinených kontradiktórnym spôsobom, keďže výsluchy boli stanovené na rovnaký čas a hodinu. Tento nedostatok nebol zhojený počas celej doby trvania základnej lehoty väzby a obhajcom nebolo dosiaľ umožnené klásť otázky obvineným. Argumentáciu najvyššieho súdu, že sťažovateľ odmietol vypovedať a jeho obhajca sa dostavil na výsluch [REDACTED], avšak otázky mu nekládol, považuje sťažovateľ za nekorektnú s ohľadom na to, že obhajca sa výsluchu [REDACTED] zúčastnil po výsluchu sťažovateľa v čase, keď vypovedal o ďalších, so sťažovateľom nesúvisiacich skutkoch. Preto mu obhajca nemohol klásť otázky k tej časti výpovede, pri ktorej nebol prítomný.

8. Najvyšší súd sa nevysporiadal s námietkami poukazujúcimi na rozpory vo výpovediach a len nekriticky prevzal argumentáciu orgánov činných v trestnom konaní, čo je v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

9. Sťažovateľ nesúhlasí so záverom najvyššieho súdu, že dôvodom preventívnej väzby je dlhodobé páchanie trestnej činnosti, obzvlášť, ak táto skutočnosť nie je potvrdená ďalšími dôkazmi a je postavená na spochybnených výpovediach. Najvyšší súd opomenul, že podľa výpovedí svedkov sa táto údajná trestá činnosť mala odohrať niekoľko rokov pred rozhodovaním o väzbe. Je preto

iluzórne, aby dôvodnú obavu, že bude sťažovateľ pokračovať v trestnej činnosti, zakladalo údajné (spochybnené) konanie z pred niekoľkých rokov. Táto obava z pokračovania trestnej činnosti v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je vymedzená v napadnutom uznesení abstraktne a je postavená na všeobecných tvrdeniach a formálnom zdôvodnení.

10. Sťažovateľ je toho názoru, že predĺženie väzby je neprimerané a neadekvátne aj z toho dôvodu, že vykonanie výsluchov svedkov a prípadné konfrontácie bolo možné objektívne stihnúť v základnej lehote trvania väzby a na jej predlžovanie nebol skutočný dôvod. Vyšetrovanie prebieha v posledných mesiacoch iba formálne a bez toho, aby sa akýmkoľvek právne relevantným spôsobom objasňovala údajná trestná činnosť sťažovateľa, pričom vykonané dokazovanie sa netýka osoby sťažovateľa a skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu. Zdôraznil, že posledný výsluch, ktorý sa ho týkal v tom zmysle, že osoba by ho poznala a vedela sa vyjadriť k jeho údajnej trestnej činnosti, sa uskutočnil ešte 20. apríla 2023 výsluchom [REDAKOVANÉ], a je preto neakceptovateľné, aby bol sťažovateľ väzobne stíhaný za situácie, keď viac ako päť mesiacov sa neuskutoční akýkoľvek úkon objasňujúci jeho údajnú trestnú činnosť. Uvedeným dochádza k porušovaniu práv sťažovateľa na osobnú slobodu a na obmedzenie osobnej slobody len na nevyhnutne potrebný čas.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), práva na osobnú slobodu a slobodu a bezpečnosť [čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, čl. 5 ods. 1 písm. c) a 4 dohovoru a čl. 8 ods. 2 a 5 listiny] a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa podaného proti uzneseniu špecializovaného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby o 4 mesiace a nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu a slobodu a bezpečnosť podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 8 ods. 2 a 5 listiny:

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenu súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenia obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018).

13. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi

bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

14. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného uznesenia najvyššieho súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie, ale úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné. Ústavný súd pripomína, že v prípade namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným.

15. Na základe uvedeného ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy, pričom v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri posudzovaní namietaného porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu do úvahy aj obsah procesne bezprostredne mu predchádzajúceho napadnutého uznesenia špecializovaného súdu, tieto tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

16. Hlavná námietka sťažovateľa spočíva v arbitrárnosti a nedostatočnej odôvodnenosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Jeho argumentácia spočíva v námietkach proti dôvodnosti jeho trestného stíhania, hodnoteniu dôkazov v dotknutej trestnej veci a nedostatočným dôvodom preventívnej väzby, v dôsledku čoho jeho väzba nemala byť predĺžená.

17. Ústavný súd uvádza, že súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Účastník väzobného konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015).

18. Prvú sťažovateľom uplatnenú námietku spočívajúcu v tvrdení absencii individualizovaného odôvodnenia potreby predĺženia väzby vo vzťahu k jeho osobe je potrebné odmietnuť.

19. Ústavný súd nepovažuje za nekonformnú so základným právom na osobnú slobodu skutočnosť, že v súvislosti s potrebou predĺženia lehoty väzby sťažovateľa špecializovaný a najvyšší súd poukázali aj na skutočnosti týkajúce sa iných spoluobvinených. Z náročnosti, rozsiahlosti, ako i samotnej povahy trestnej činnosti organizovaného a skupinového charakteru je zrejmé, že nie je možné postupovať vo vzťahu ku každému obvinenému úplne izolovane, ale, naopak, v určitej miere

vzájomnej previazanosti a súvislostiach. To však neznamená, že by špecializovaný a najvyšší súd rezignovali na individuálne preskúmanie potreby predĺženia väzby sťažovateľa. Konajúce súdy podporili dôvodnosť predĺženia lehoty väzby konštatovaním existencie dôvodov spočívajúcich v dlhodobom páchaní obzvlášť závažnej drogovej trestnej činnosti vo veľkom rozsahu v rámci existujúcej zločineckej skupiny vo vzťahu k šiestim obvineným vrátane sťažovateľa (str. 26 – 27 uznesenia špecializovaného súdu a str. 34 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Zároveň sa venovali individuálnemu posúdeniu osobnostných sklonov k možnému páchaniu trestnej činnosti individuálne vo vzťahu k sťažovateľovi (str. 27 – 28 uznesenia trestného súdu a str. 36 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Podobne v prípade posúdenia sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu špecializovaného súdu postupoval najvyšší súd už na prvý pohľad individualizovane a preskúmal námietky každého spoluobvineného vo vzťahu k rozhodnutiu o predĺžení väzby osobitne, pričom aj sťažovateľovi dal konkrétne a jasné odpovede na ním uplatnené námietky.

20. V uvedenej súvislosti treba konštatovať, že v praxi všeobecných súdov je bežné, aby v rámci jednej trestnej veci sa samostatné podania viacerých obvinených, ktoré majú obdobný základ, posúdili jedným rozhodnutím (*uno actu*). Je zrejmé, že takýmto postupom nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa.

21. Sťažovateľ opiera tvrdenie o nedôvodnosť svojho trestného stíhania aj o nekontradiktórny výsluch spoluobvineného Silného, ktorého sa nemohol zúčastniť obhajca sťažovateľa. Vychádzajúc z vyšetrovacieho spisu, najvyšší súd k tomu uviedol, že sťažovateľ využil svoje právo nevypovedať, a zároveň je zrejmé, že obhajca sťažovateľa sa na výsluch Silného dostavil, ale nemal naňho žiadne otázky, na rozdiel od obhajkyne ďalšieho spoluobvineného.

22. Ústavný súd v tomto smere uvádza, že väzobné konanie musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania. Jednou z nich je aj procesná záruka kladúca dôraz na zachovanie princípu „rovnosti zbraní“ a z nej vyplývajúcej kontradiktórnosti konania (podobne napr. III. ÚS 402/08). Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zásadu rovnosti zbraní definuje ako požiadavku, aby každá strana konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku podstatným spôsobom neznevýhodňujú vzhľadom na protistranu (Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, rozsudok z 18. 2. 1997; Foucher proti Francúzsku, rozsudok z 18. 3. 1997). Jej cieľom je dosiahnutie „spravodlivej rovnováhy“ medzi stranami sporu (Dombo Beheer B.V. proti Holandsku, rozsudok z 21. 10. 1993). ESLP zdôrazňuje potrebu zohľadňovať konkrétne okolnosti posudzovanej veci, keď tvrdí, že právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a rozsah tohto práva sa môže meniť v závislosti od špecifických okolností prípadu (Asnar proti Francúzsku rozsudok z 18. 10. 2007, Vokoun proti Českej republike rozsudok z 3. 7. 2008, Čičmanec proti Slovenskej republike rozsudok z 28. 6. 2016, Krčmář a ďalší proti Českej republike rozsudok z 3. 3. 2000), a v niektorých prípadoch zohľadňuje aj kritérium vzniku podstatnej ujmy sťažovateľovi.

23. Zásadu kontradiktórnosti konania však nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, na základe ktorých možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade bola možnosť strany sporu zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany naozaj reálne zmarená a tým jeho pozícia objektívne oslabená (III. ÚS 392/2018, I. ÚS 145/2021).

24. Z okolností danej veci vyplýva, že obhajca sťažovateľa sa síce neskôr, ale dostavil na výsluch spoluobvineného [REDACTED] a nič mu nebránilo, aby mu aj po tzv. spontánnej časti jeho výpovede

kládol otázky, podobne ako tak učinila obhajkyňa iného spoluobvineného. S poukazom na uvedené hodnotí ústavný súd námietku sťažovateľa o porušení zásady kontradiktórnosti ako neopodstatnenú, pretože obhajca sťažovateľa mal reálnu možnosť využiť svoje procesné práva a reagovať na výpoveď spoluobvineného [REDAKOVANÉ] s možnosťou kladenia otázok z jeho strany. Nemožno teda dospieť k záveru, že by postupom orgánov činných v trestnom konaní vo vzťahu k vykonanému výsluchu došlo k zmareniu možnosti vyjadriť sa tak, že by sa tým podstatne znevýhodnilo postavenie sťažovateľa.

25. Ani k sťažovateľom uvádzanej výhrade týkajúcej sa arbitrárnosti napadnutého uznesenia tým, že zo strany najvyššieho súdu dochádza k nekritickému prevzatiu stíhaných skutkov vrátane skutku v bode 8a, nemožno prisvedčiť. Najvyšší súd vysvetlil, že tento skutok bol uvedený už v uznesení o vznesení obvinenia a je zrejmé, že špecializovaný súd túto časť uznesenia citoval. Hoci v skutkovej vete týkajúcej sa skutku 8a (str. 15 uznesenia špecializovaného súdu) sťažovateľ nefiguruje, nič to nemení na tom, že je obvinený z ďalších šiestich skutkov v súvislosti s páchaním obzvlášť závažného drogového zločinu a súčasne zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny. Skutočnosť, že všeobecné súdy opakovali túto nepresnosť, neznamená, že by sa dostatočne nezaoberali preskúmaním iných okolností relevantných pre záver o nutnosti predĺženia väzby sťažovateľa v súvislosti s trestnou činnosťou. Možno dodať, že táto námietka nemôže obstáť ani z hľadiska možnej ústavnoprávnej intenzity vo vzťahu k tvrdenej arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

26. Sťažovateľ ďalej rozporuje zosilnenie dôvodnosti trestného stíhania voči jeho osobe, pretože je založené len na tvrdení jednej spolupracujúcej osoby k tomu-ktorému skutku a selektívnom hodnotení dôkazov zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

27. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že podmienkou vzatia obvineného do väzby je okrem formálnych náležitostí aj existencia tzv. dvojitého materiálneho predpokladu vzatia do väzby, a to dôvodnosť obvinenia a dôvodnosť väzby. Súd rozhodujúci o väzbe je povinný dôsledne sa zaoberať otázkou dôvodnosti vzneseného obvinenia, a to vrátane preskúmania vzneseného obvinenia zo spáchania skutku obvineným podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty, a vysporiadať sa s otázkou, či zadokumentované dôkazy racionálne odôvodňujú kvalifikáciu skutku (m. m. III. ÚS 29/2015). Odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré, ako už bolo skôr uvedené, umožnia objektívnemu pozorovateľovi urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (Michalko v. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2010).

28. Ústavný súd teda z hľadiska materiálnej podmienky väzby týkajúcej sa dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľom v prípravnom konaní môže len posúdiť, či sa najvyšší súd dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa a či logicky a presvedčivo odôvodnil predpoklady dôvodnosti podozrenia.

29. Najvyšší súd sa s touto námietkou náležite vysporiadal a uviedol, že vo vzťahu k činnosti pre zločineckú skupinu mal sťažovateľ prostredníctvom [REDAKOVANÉ] od [REDAKOVANÉ] odoberať tabletky na výrobu pervitínu, prevažne Cirrus, z ktorých mal sťažovateľ vyrábať pervitín, na účely jeho ďalšej distribúcie koncovým užívateľom alebo nižšie postaveným dílerom. Sťažovateľ mal naučiť [REDAKOVANÉ] dokončovať proces výroby pervitínu. Dôvodnosť trestného stíhania voči sťažovateľovi je odôvodnená výpoveďou [REDAKOVANÉ], ktorý vo svojej výpovedi opisoval dodávanie tabliet Cirrus, ako aj proces učenia výroby pervitínu. Pripomenul, že trestné stíhanie sťažovateľa nie

je založené na výpovedi jediného obvineného, ale na vzájomne sa dopĺňajúcich výpovediach niekoľkých spoluobvinených a svedkov. Touto otázkou sa už dostatočne zaoberal špecializovaný súd v jeho uznesení (str. 23) a z výpovedí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako aj zo znaleckého posudku z odboru psychiatrie a z vecí zaistených v jeho dome považoval za preukázané dôvodné podozrenie voči sťažovateľovi.

30. Z predmetnej argumentácie nevyplýva žiadny logický exces či omyl a v kontexte sťažovateľom v ústavnej sťažnosti predstretých námietok ústavný súd nemôže vykonať iný záver ako o ústavnej akceptovateľnosti napadnutého uznesenia v tejto jeho časti.

31. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, týkajúcim sa hodnotenia záverov znaleckého dokazovania či prípadných rozporov vo výpovediach osôb, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej pri rozhodovaní o väzbe obvineného sa nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej (ak k nemu dôjde) a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020). Z týchto záverov správne vychádzal aj najvyšší súd v napadnutom uznesení (str. 30).

32. Vzhľadom na to, že namietaná dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutkov, za ktoré je sťažovateľ trestne stíhaný, bola vyhodnotená v kontexte ním uplatnených sťažnostných námietok ako ústavne akceptovateľná, následné ním namietané konkrétne nedostatky vykonaného dokazovania už nemôžu v okolnostiach veci nič zmeniť na ústavným súdom uskutočnenom závere. Sťažovateľ namietal, že všeobecné súdy nemôžu ignorovať dôkaznú situáciu, čo je, samozrejme, pravda, avšak námietky, ktoré v konkrétnostiach ústavnému súdu predostrel, neumožňujú vykonať záver, že by sa k nim najvyšší súd nevyjadril, resp. že by boli jeho závery arbitrárne. Predmetné platí o to viac v prípade jeho všeobecného konštatovania týkajúceho sa celkovej arbitrárnosti napadnutého uznesenia.

33. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že dôvodnosť obavy z pokračovania trestnej činnosti ako *conditio sine qua non* v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v jeho prípade absentuje a dôvod preventívnej väzby nemôže byť postavený len na dlhodobom páchaní trestnej činnosti. Totožnou námietkou sťažovateľa sa zaoberal najvyšší súd, pričom v napadnutom uznesení v zhode so špecializovaným súdom konštatoval, že vzhľadom na charakter, rozsah a časové trvanie existuje v súčasnom štádiu trestného stíhania reálna hrozba, že v prípade prepustenia z väzby by sťažovateľ mohol pokračovať v trestnej činnosti vo veľkom rozsahu, z ktorej môže mať zločinecká skupina dlhodobý a vysoký nelegálny zisk. Prihliadol na to, že sťažovateľ sa mal trestnej činnosti dopúšťať v období rokov 2012, 2015 – 2017 a 2020 – 2021, pričom stíhanej trestnej činnosti sa dopúšťal aj v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Ďalej vzal do úvahy aj jeho osobnostný profil zaťažený kriminálnou minulosťou a diagnózou škodlivého konzumu pervitínu. Poukázal na to, že zohľadnenie predchádzajúcej trestnej činnosti pri posudzovaní väzobných dôvodov preventívnej väzby je bežne súdmi akceptovanou skutočnosťou pri posúdení osoby obvineného v kontexte hodnotenia obavy z pokračovania konania, ktorému má väzba zabrániť (I. ÚS 1/2015).

34. Súdy konštatovali, že prepustením sťažovateľa na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, s odôvodnením, že existuje dôvodná obava,

vzhľadom na uvedené poznatky a okolnosti, že by na slobode mohol pokračovať v páchaní obdobnej trestnej činnosti.

35. K námietke sťažovateľa, že všetky úkony navrhované orgánmi činnými v trestnom konaní (najmä výsluchy a konfrontácie) bolo možné vykonať v základnej lehote väzby, možno uviesť, že všeobecné sudy zohľadnili obťažnosť veci a zhodnotili, či existovali iné závažné dôvody, pre ktoré vec nie je skončená v základnej lehote. Zdôraznili, že vo vzťahu ku všetkým 16 obvineným prebieha trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin s možnosťou uloženia trestu odňatia slobody na 20 až 25 rokov alebo doživotie, pričom trestné stíhanie je vedené pre celkovo štyri body, zložené zo 14 skutkov a 50 čiastkových útokov. Konajúce sudy v zhode uviedli, že s ohľadom na množstvo vykonaných procesných úkonov (výsluchy 16 obvinených, 46 svedkov, 1 znalca, vypracovanie 8 znaleckých posudkov a viacero odborných vyjadrení) je vyšetrovanie vykonávané bez závažných prietahov, avšak vec je obťažná.

36. Špecializovaný súd sa zaoberal návrhom prokurátora na predĺženie väzby o 6 mesiacov, pričom ako objektívny dôvod na predĺženie lehoty väzby u všetkých obvinených (vrátane sťažovateľa) považoval vykonanie výsluchov ďalších ôsmich svedkov a vykonanie konfrontácií. Ďalej vzal do úvahy aj potrebu analyzovania znaleckých posudkov predložených v priebehu septembra 2023 tromi znalcami z odboru elektrotechniky a s tým spojené vykonanie nevyhnutných procesných úkonov. V neposlednom rade prihliadol na objektívnu nutnosť preštudovania vyšetrovacieho spisu obvinenými a obhajcami, s tým spojeným ďalším dokazovaním a následným postupom vyšetrovateľa a prokurátora vrátane prípadného podania obžaloby.

37. Naopak, špecializovaný trestný súd nepovažoval za dôvod na predĺženie väzby zabezpečenie výsledku finančného vyšetrovania na zistenie majetku obvinených a príjmov z ilegálnej činnosti, pretože tieto úkony mali byť vykonávané od vznesenia obvinenia. Takisto neprihliadol ani na dôvod spočívajúci v potrebe predĺženia lehoty znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku.

38. Všeobecné sudy uzavreli, že navrhované úkony musia byť realizované urýchlene tak, aby bolo možné ukončiť vyšetrovanie predmetnej veci a rozhodnúť o ďalšom postupe. Vzhľadom na stav dokazovania a rozsah veci rozhodol špecializovaný trestný súd o predĺžení väzby sťažovateľa o 4 mesiace namiesto prokurátorom navrhovaných 6 mesiacov.

39. Ústavný súd sa z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia a uznesenia špecializovaného súdu presvedčil, že konajúce sudy sa posúdením dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa náležite zaoberali a reagovali na všetky pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa relevantné otázky, ako aj na podstatný obsah jeho sťažnostných námietok.

40. Pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby špecializovaný súd a najvyšší súd skúmali, (i) či v porovnaní so stavom, ktorý bol v trestnej veci sťažovateľa v čase jeho skorších rozhodnutí, trvajú zákonné dôvody väzby aj v čase jeho aktuálneho rozhodovania, (ii) či je naplnená zákonná podmienka obťažnosti veci ako prekážka skončenia trestného stíhania a (iii) či prepustenie sťažovateľa na slobodu môže viesť k zmareniu alebo podstatnému sťaženiu dosiahnutia účelu trestného konania. Kladné odpovede na všetky nastolené otázky viedli najvyšší súd k zamietnutiu sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby ako nedôvodnej. Ústavný súd konštatuje, že v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nevzhladol prvky formálnosti či nedostatočnosti jeho odôvodnenia. Najvyšší súd primerane,

poukazom na konkrétne dôkazy a aktuálnu dôkaznú situáciu, odôvodnil svoj záver o existencii dôvodného podozrenia zo spáchania skutku, ktorý je sťažovateľovi kladený za vinu, a o ďalšom pretrvávajúcom dôvode preventívnej väzby u sťažovateľa. Dostatočne sa tiež vysporiadal so zákonnými podmienkami predĺženia lehoty trvania väzby a súčasne reagoval na sťažnostné námietky. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že argumentácia najvyššieho súdu nadväzuje na dôvody uznesenia špecializovaného súdu vo väzobnej veci sťažovateľa, s ktorými sa najvyšší súd stotožnil.

41. Ako už ústavný súd uviedol, pre nedostatok ústavnej a zákonnej právomoci mu neprislúcha skúmať danosť zákonných dôvodov predĺženia lehoty trvania väzby u sťažovateľa ani dopĺňať, rozvíjať či inak „vylepšovať“ odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Úlohou ústavného súdu je iba posúdiť ústavnú konformitu takéhoto uznesenia. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že uznesenie najvyššieho súdu spĺňa zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia [§ 176 ods. 2 v spojení s § 76 ods. 3 a § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] a podľa ústavného súdu je z hľadiska individualizácie konkrétnych skutočností zakladajúcich dôvod predĺženia lehoty trvania väzby sťažovateľa aj s ohľadom na doterajšiu judikatúru ústavného súdu ústavne konformné a akceptovateľné.

42. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

43. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je ústavne udržateľné, nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti, najvyšší súd konal a preskúmal rozhodnutie špecializovaného súdu v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa a vzhľadom na to, že dospel k riadne odôvodnenému záveru o pretrvávajúcich dôvodoch väzby u sťažovateľa a splnení zákonných podmienok jej predĺženia, jeho sťažnosť zamietol. Ústavný súd preto konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemohlo zasiahnuť do označených práv sťažovateľa, v nadväznosti na čo ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

44. Sťažovateľ sa v petite ústavnej sťažnosti domáhal aj vyslovenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Je nutné konštatovať, že označené články sa na prípad sťažovateľa vecne neaplikujú, pretože pri posudzovaní dodržania požiadavky urýchlenosti rozhodovania vo väzobných veciach sa aplikuje čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru (pozri body 46 a 47). Platí, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (m. m. III. ÚS 255/03, III. ÚS 636/2017, II. ÚS 127/2020, II. ÚS 121/2021).

45. Aj napriek tomu, že sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti k tejto námietke neuvádza žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu a bolo by možné ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom, ústavný súd uvedené preskúmal v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavný súd zistil, že uznesenie špecializovaného súdu bolo vydané 5. októbra 2023, pričom sťažnosť proti nemu bola najvyššiemu súdu doručená 10. októbra 2023. Najvyšší súd vydal napadnuté uznesenie 17. októbra 2023, t. j. do siedmich dní. V sťažovateľovej veci je teda zrejmé, že najvyšší súd rozhodol vo veci sťažovateľa urýchlene, bez presiahnutia lehoty jedného mesiaca. Preto je nutné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

46. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že čl. 46 ods. 1 ústavy je všeobecným ustanovením, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy a naň nadväzujúce ďalšie články siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy garantujúce právo na súdnu ochranu. To platí aj vo vzťahu k právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

47. Obdobne vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že označené ustanovenie je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa v plnom rozsahu na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska väčšiny procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe ESĽP, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pritom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [(čl. 5 ods. 4 dohovoru); k uvedenému pozri napr. Khudoyorov v. Rusko, č. 6847/02,

rozsudok ESĽP z 8. 11. 2005, body 124 –125, 172 – 174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESĽP z 26. 10. 2006, body 103 a 115].

48. Neopodstatnenou je aj námietka zásahu do práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, pretože z jeho znenia jednoznačne vyplýva, že tento sa *ratione materiae* vzťahuje na (prvotné) vzatie do väzby, t. j. na uvalenie väzby. Procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania (pokračovania) väzby sú ako *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (obdobne napr. obdobne napr. I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 214/2021).

49. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že namietané ustanovenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 5 čl. ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie sú na vec sťažovateľa aplikovateľné. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2024

Peter Molnár
predseda senátu